

Vesterhavet

Vesterhavet

Johann van Rossum

Johann van Rossum
Coverontwerp en illustraties: auteur
1^e druk 2017
2^e druk 2024

Paperback ISBN 9789402155556
Hard cover ISBN 9789402155938

Uitgeverij: Brave New Books

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotografie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

www.johannvanrossum.nl
© Johann van Rossum 2017, 2024

Dit verhaal is fictie. Bijna alle personages en gebeurtenissen zijn ontsproten aan de verbeelding van de auteur.

Ik ben bijzondere dank verschuldigd aan mijn ‘meelezers’
Alex van der Werf, Joop Leus †, Niko Kerssens en Roelof Grootveld.

Ik ontkom in dit verhaal over een zeejaktocht langs de westkust van Denemarken en ontmoetingen met Denen niet aan het gebruik van de Deense taal, zoals ik evenmin termen uit de wereld van het zeejakken en zeilen vermijd. Daar waar het verhaal het toelaat, geef ik een vertaling of toelichting.

De correct Deense uitspraak van de boektitel is [vistèhùw].

1

Dat vervelende duwtje in mijn rug terwijl ik gewillig de cel van het Deense politiebureau instap, het geluid van de indrukwekkend dikke celdeur die achter me dichtslaat en het kille metaal over metaal geluid dat me vannacht in verzekerde bewaring stelt; hieraan wennen zal ik zeker nooit, evenmin aan het avondeten dat door het luikje in de celdeur aangereikt wordt: vier vissticks, een hoopje aardappelpuree en rode kool met appeltjes, geserveerd op een plastic bord en vergezeld van bijpassend plastic bestek. De dampende maaltijd tover ik vanonder het warmhouddekseltje tevoorschijn. Er is een flesje bronwater bij. Ik heb honger en val meteen aan. Het luikje blijft gesloten, er komt geen dessert.

Vanmiddag ben ik vanaf het strand naar het politiebureau van Thisted gebracht. Mijn kanospullen werden op een aanhanger geladen en verhuisden mee naar de stad. ‘Aangehouden op verdenking van criminele activiteiten’ is de voorlopige verklaring van de agent wanneer hij me in de verhoorruimte een handboei afdoet. Ik mag gaan zitten op een harde, houten stoel aan een tafel die aan de vloer is verankerd. Aan mijn kant is over de hele breedte net onder het tafelblad een stang bevestigd; ik vorm blijkbaar geen bedreiging voor de twee politiemensen in burger tegenover me, mijn handboei hoeft niet aan de staaf vast. De lange, blonde rechercheur geeft de agent opdracht om ook de tweede armband te verwijderen. De oudere politieman geef me een hand en stelt zich voor: ‘Sven Svendsen, aangenaam.’

‘Zo aangenaam is dit niet! Waarom zit ik hier?’

De blonde agent heeft zijn schrijfblok geopend voor zich en noteert deze opmerking. Alles wat ik nu ga zeggen is klaarblijkelijk belangrijk voor hem; ik moet op mijn woorden passen.

‘Vertelt u ons maar waarom u in uw eentje langs onze kust vaart in uw zeekajak. Zeekajakken is een niet ongevaarlijke bezigheid, lijkt me. Op zee kan er van alles misgaan en dan heeft u assistentie van anderen nodig. Waarom vaart u hier niet in gezelschap?’

‘Ik heb geprobeerd om tochtgenoten te krijgen, maar dat is me deze keer niet gelukt.’

‘En dan trekt u er maar alleen op uit? Dit komt ons enigszins ongelooftwaardig voor. U wilde geen ongewenste toeschouwers, is dat het niet?’

Ik kijk agent Svendsen onbegrijpend aan; waar heeft deze man het in godsnaam over?

De blonde agent legt met een geacteerd boos gebaar de pen op tafel en gaat staan.

‘Begrijpt u dan niet dat mijn collega probeert duidelijk te maken dat wij u wel degelijk door hebben? Ontkennen heeft geen zin. We weten alles! Vanaf het begin van uw reis door Duitsland en het zuiden van ons land naar Esbjerg. Het varen langs de kust terwijl u zich met bedenkelijke zaken bezig hield en contacten had met mensen met een twijfelachtige reputatie. U bent hier niet als toerist in ons land, dat staat voor ons vast.’

‘Ik vaar met mijn zeekajak van Esbjerg naar Skagen, een uitdaging van zo’n tweehonderd zeemijlen. Lekker een week of wat zeekajakken. Wat kan daar mis mee zijn? Ik vond het ook niet prettig dat er niemand te vinden was om dit samen met mij te doen.’

De blonde is gaan zitten en schrijft alles weer op.

Zijn buurman is nu aan de beurt: ‘U was wel heel toevallig telkens op plaatsen waar wij de boel in de gaten hielden. Waarom ging u naar die buitenste boei?’

Ik haal mijn schouders op. Wat moet ik hierop zeggen? De blonde schrijver noteert dat ik het antwoord schuldig blijf.

‘U gaat ons nu meteen iets meer vertellen over de mensen die u ontmoette tijdens uw tocht!’ de nestor verheft zijn stem. ‘Met wie had u afgesproken?’

‘Afgesproken? Ik kende niemand. Ze waren op het strand of ik zag ze op een camping, in een jeugdherberg, een restaurant of café. Ik had ze nooit eerder gezien of gesproken.’

‘Dat liegt u! We kunnen bewijzen dat u met enkele al eerder contact had, vertel het nu maar.’

Ik heb een sterk vermoeden dat deze Deense ondervragers geen idee hebben wat er gespeeld heeft en in hoeverre ik betrokken zou kunnen zijn. Een paar zaken zijn ook voor mij op dit moment nog steeds een raadsel.

‘Ik weet niet waar jullie het over hebben. Ik wil een advocaat spreken. Regel dat maar.’

‘Regel dat maar? We zijn uw personeel niet!’

‘Prima, geef me maar een telefoon dan bel ik zelf.’

‘U heeft een Deense jurist nodig. Uw Nederlandse advocaat kan u hier niet helpen, vrees ik.’

‘Oh, dat is geen probleem,. Kom maar op met die telefoon.’

Ik ben dit gedoe beu. Ik kan geen antwoord bedenken op hun belachelijke vragen en blijkbaar zijn deze politiemannen niet van plan om me nu al te laten vertrekken. Ze hebben me op het strand gearresteerd en menen een criminele zeekajakker in de kraag gegrepen te hebben. Ik had hen die teleurstelling willen besparen.

De rechercheurs gaan staan. Ik wil hetzelfde doen, maar de blonde gebaart me te blijven zitten. Er komt een politieagent de verhoorkamer in wanneer de twee de ruimte verlaten. De aflosser in uniform stelt zich breed op voor de deur en zijn hand rust op het riemtasje met de pepperspray; deze jongeman heeft duidelijk geen weet van mijn vreedzame inborst.

De blonde rechercheur heeft ruim de tijd genomen om mijn gsm op te halen bij de balie waar ik die een paar uur eerder moest achterlaten. Over de tafel schuift hij me mijn telefoon en een lijst met advocaten uit de regio toe.

‘Mag ik ook mijn portemonnee? Daarin zit het kaartje van een Deense advocaat. Ik wil die man bellen.’

De verbazing nu op het gezicht van de jonge speurder had in een andere omgeving en situatie op mijn lachspieren gewerkt.

‘Hoe kent u een Deense advocaat? Bent u al eerder met onze justitie in aanraking geweest? Ik moet eerst overleggen met mijn collega. Een ogenblik.’

De man verdwijnt gehaast, de geüniformeerde hand gaat opnieuw richting spuitbus.

De twee ondervragers laten zich vandaag niet meer zien. Het visitekaartje van de jurist uit de Deense hoofdstad is mogelijk aanleiding voor een uitgebreid beraad.

Ik blijf vannacht in een Scandinavische politiecel.

2

Door het kleine raampje ver boven me valt al volop daglicht, er dringt nog maar weinig verkeersdrukte van de straat door, het zal half zeven, zeven uur zijn wanneer ik gewekt word door een gezicht dat door de kleine afsluitbare opening in de metalen deur kijkt. Door het luikje daaronder schuiven twee handen die bij het gezicht horen een plateautje met een bescheiden ontbijt een stukje mijn verblijfsruimte in. Niet veel later verwacht de agent dat ik het ontbijt op heb en hij gunt me daarna amper een kwartier voor douchen, scheren en tanden poetsen. Het lukt me aardig om op schema te blijven. Vervolgens word ik naar een andere cel gebracht waar ik kort daarna uitgehaald word en opnieuw naar de verhoorkamer mag.

Dezelfde rechercheurs van gisteren komen binnen en nemen tegenover me plaats.

De oudere agent wijst naar de microfoon midden op de tafel.

‘We hebben de advocaat in Kopenhagen bereid gevonden om u bij te staan. Hij kan er pas vanmiddag bij zijn. We nemen het gesprek dat we deze ochtend met u voeren op, zodat uw raadsman hier later kennis van kan nemen.’

‘Ik ga u niets vertellen zonder dat ik eerst met mijn verdediger gesproken heb’, houd ik stoer vol. Ik heb veel politiefilms gezien.

Sven Svendsen doet vandaag een nieuwe poging.

‘Meneer, probeer ons te begrijpen en werkt u mee in uw eigen belang. U hoeft geen verklaring af te leggen die belastend voor u kan zijn. We hebben bijna een grote, criminele organisatie opgerold en als u hier werkelijk niet bij betrokken bent, heeft u niets te vrezen. U kunt ons wel degelijk helpen door ons te vertellen waarom u in uw eentje langs onze kust kanoot en met wie u in de voorbereiding en tijdens deze trektocht contact heeft gehad over de aard van uw reis. Zo moeilijk kan dat toch niet zijn?’

Ik schud ‘nee’ en houd mijn lippen stijf op elkaar. Ik ga niet praten, de opnameapparatuur registreert uitsluitend de stem van de rechercheur.

‘U kunt ons toch vertellen wat er op zee bij de buitenste boei gebeurd is? Daar hoeft u toch niet eerst met uw advocaat over te spreken? Vertel wat u weet over uw tocht naar en van de eerste boei en u kunt gaan.’

Ik tel voor de zoveelste keer de lamelstroken van de zonwering.

De jongere speurder heeft er zijn smartphone bij gepakt: “Ik googelde uw naam. U bent schrijver van boeken, zag ik. Heel veel geschreven, alleen reisverhalen?”

Ik zou de jongeman willen vertellen over de bijzondere plekken die ik op deze aardbol mocht bezoeken en over de interessante mensen die ik ontmoette, maar ik realiseer me dat de agent gebruik probeert te maken van een van mijn zwakke plekken. Ik leef voor en van reizen en schrijven. Ze zijn mijn grootste hobby en mijn leukste beroep.

De politieman moet mijn twijfel gezien hebben en gooit het over een andere boeg: ‘U spreekt perfect onze taal. Waar heeft u dat geleerd?’

Het kost me na dit compliment werkelijk moeite om te zwijgen.

‘Heeft u in ons land gewoond? Bent u misschien getrouwd met een Deense?’

Zijn oudere collega heeft nu ook door hoe de jongeman probeert mij aan het praten te krijgen.

Hij doet ook een poging om mijn stilzwijgen te verbreken: ‘Uw voornaam is Scandinavisch. Noors, toch?’

Ik heb het spelletje door en blijf ‘stommetje spelen’, ik ga niet praten voor ik met de jurist gesproken heb.

De politie raadt maar wat, veel langer dan nog eens twaalf uur kunnen ze me hier niet vasthouden, begrijp ik. Zij hebben haast, ik heb geduld. Vanmiddag is de pleitbezorger hier en dan hoor ik misschien wat me te doen staat.

Tussen de middag krijg ik een boterham en een kop lauwe thee over de verhoortafel toegeschoven. De twee agenten blijven volharden in het stellen van steeds dezelfde vragen.

Ik ben het aandringen van de twee beu en poog niet te luisteren. Ik heb nooit geweten dat het negeren van mensen zoveel energie kost. Ik probeer te denken aan wat er de afgelopen dagen gebeurd is. In flarden haal ik enkele incidenten terug. Ik raak verdwaald in mijn

eigen geheugen, de aanhoudende vragen van de twee beambten beginnen hun effect te sorteren.

Er wordt luid op de deur van de verhoorkamer geklopt en een jongeman in een onberispelijk driedelig pak komt binnen. Hij steekt me de hand toe, de twee aanwezige politiemensen passeert hij met een beroepseigen arrogantie: dat moet een advocaat zijn.

‘Mijnheer Van Grondelle van Heemstede? Mijn naam is Axel Stig Møller van de advocatenmaatschap Rasmussen, Stig Møller & Stig Møller. Mijn confrère heeft me verzocht u in eerste instantie bij te staan. Hij zal eventueel in een later stadium bij een mogelijke zaak tegen u dit van me overnemen.’

Hij wendt zich tot de chercheurs: ‘Ik denk dat u voorlopig klaar bent met mijn cliënt. Blijft meneer Van Grondelle hier en gaat u elders of regelt u een andere ruimte voor ons? En mag ik van u de aanhoudingpapieren van mijn cliënt?’

‘Dupont og Dupond’, de Deense equivalenten van Kuifjes ‘Jansen & Janssen’, maken zich onverwijld met hun opnameapparatuur uit de voeten, de heer Stig Møller haast zich om de deur achter hen te sluiten.

‘Zo, vertelt u eens waarom u aangehouden bent’, begint de jonge jurist.

‘Ik zou willen dat ik dát wist. Ik ben begonnen aan een solotocht in een zeekajak langs de kust. Dat vindt de politie al verdacht en ik was volgens hen op de verkeerde momenten op de verkeerde plaatsen. Ik probeer zelf op een rijtje te krijgen wat er allemaal gebeurd is. Wat wil de politie van me? Waar word ik van verdacht of waar ben ik bij betrokken geraakt? Er is mij niets verteld. Ik hoop dat u daar duidelijkheid over kunt krijgen.’

Er wordt op de deur geklopt en de geüniformeerde bewaker van de vorige dag brengt de gevraagde papieren voor de advocaat.

De jurist duikt in de paperassen.

Er wordt koffie gebracht. De kop dampende koffie begroet ik als een teruggevonden vriend. Bijna twee dagen zonder cafeïne, ik begon ontwenningverschijnselen te vertonen. Tijdens de verhoren kreeg ik slechts lauwe thee. Warme of hete drank is in de verhoorkamer een potentieel wapen, legde de agent uit.

Axel Stig Møller leest de officiële papieren over de reden van mijn aanhouding nu voor de derde keer door, hij haalt twee lijvige wetboeken uit de aktetas tevoorschijn en legt ze na kort bladerend zoeken open voor zich op tafel.

Zijn blik dwaalt herhaaldelijk van de aanhoudingspapieren naar wetsartikelen in beide codices en terug.

‘Heeft u tijdens uw verblijf in ons land handelingen verricht om goederen op Deens grondgebied te brengen en zo ja, heeft u dat na overleg of in samenwerking met derden gedaan?’

Ik heb geen idee waar de jurist het over heeft; ik kijk hem vragend aan. Zo goed is mijn Deens nu ook weer niet.

De jonge advocaat schakelt over op Engels, hij vertaalt de reden van mijn aanhouding meteen in minder juridische termen.

‘Of ik gesmokkeld heb? Nee, ik heb alleen de kampeeruitrusting en zelfs minder dan de toegestane hoeveelheid voedsel en sterke drank bij me. Heeft de politie illegale goederen in mijn kano of in mijn uitrusting aangetroffen? Ik heb er niets ingestopt, hoor.’

‘Je spreekt wel de waarheid tegen me, toch?’

‘Ik heb geen reden om te liegen. Ik wil hier beslist zo snel mogelijk vandaan.’

‘Dat ga ik voor u regelen. De politie heeft voor zover ik begrepen heb geen harde bewijzen tegen u. U was inderdaad wel heel ongelukkig juist op een ongepaste plaats en heeft alle schijn tegen u. Ik ga met de politiemensen overleggen.’

Meneer Stig Møller van Rasmussen, Stig Møller & Stig Møller verlaat de verhoorkamer en ik krijg opnieuw gezelschap van de man met de pepperspray.

‘Kan ik nog een kop koffie krijgen?’

De politiemanschudt kort ‘nee’ en zijn blik gaat weer op oneindig. Ik kon het proberen...

Het duurt lang voor de jurist in gezelschap van de twee rechercheurs terug is. De raadsman neemt plaats en ook voor meneer Sven Svendsen is er nog een stoel. De blonde agent heeft het nadeel van zijn leeftijd, hij moet blijven staan.

‘In verband met nader onderzoek van de zeekajak en uw uitrusting is uw aanwezigheid hier nog gewenst. De voorlopige inhechtenis-

neming wordt onmiddellijk opgeschort. U bent vrij om te gaan, maar ik heb met de mensen hier kunnen regelen dat u kunt blijven tot de inspectie van uw spullen is afgerond.'

'De celdeur wordt niet afgesloten, u kunt gebruik maken van onze personeelskantine. Alleen de loods waar de collega's van de technische recherche uw kano en bagage onderzoeken is voor u een 'no go' gebied. We doen ons best om u zo snel mogelijk verder te laten gaan met uw vakantietocht.'

De oudere rechercheur heeft zich een compleet andere houding aangemeten!

'Mocht er verder iets zijn, aarzel niet om contact met ons op te nemen. Vanaf morgen is de heer Rasmussen terug op kantoor en hij zal u graag verder van dienst zijn. Het was me een genoegen u ontmoet te hebben, meneer Van Grondelle van Heemstede.'

Ik beantwoordde de ter afscheid uitgestoken hand. Met dezelfde zelfingenomenheid ten opzichte van de twee dienders waarmee de jurist eerder vandaag binnen kwam, verdwijnt de man weer door de kale gang van het politiebureau van Thisted.

3

Ingelise is nog beduusd van het telefoontje uit Denemarken. Hagar zit in een politiecel. Aangehouden ‘vanwege illegale activiteiten’, was de lezing van de agent. Wat die activiteiten dan wel waren, kon de politieman niet vertellen. Hij sprak Deens, Duits en Engels door elkaar, dat maakte de boodschap er niet veel duidelijker op.

Hagar is een week geleden vertrokken voor een zeekajaktocht langs de Deense westkust. Ze vindt het maar niets dat haar man een week in zijn eentje langs de kust van Jutland peddelt. Natuurlijk loopt hij niet in zeven sloten tegelijk en heeft hij de nodige ervaring op zee en prima uitrusting, maar nu zit hij wel ergens halverwege die tocht opgesloten in een politiebureau.

Waarom is haar op dit ogenblik volkomen onduidelijk. Ze weet dat haar man zich niet inhoudt wanneer een wetsdienaar tegenover hem iets te nadrukkelijk op zijn strepen gaat staan. Doorgaans steekt hij zijn minachting voor de makers en handhavers van regeltjes niet onder stoelen of banken.

Ingelise weet ook dat in Denemarken tegen wildkamperen streng wordt opgetreden en haar man is niet te beroerd om zijn tentje daar waar het hem uitkomt neer te zetten. Om daar nu een criminele activiteit van te maken... Wellicht is er door de talenmix in het telefoongesprek toch iets fout gegaan, denkt ze. Zolang ze van Hagar zelf geen bericht krijgt, hoeft ze niets te ondernemen. Ze heeft in het verleden geleerd dat haar man het liefst zijn eigen boontjes dopt.

Hagar is begin vijftig en nog steeds de avonturier waar ze ruim twintig jaar geleden voor viel. Hij is inmiddels schrijver van boeiende en goed verkopende reisverhalen. Ze kunnen samen van de royalty's prima rondkomen en eigenlijk hoeft Ingelise geen baan te hebben. Haar werk als acquirerend redacteur bij de uitgever van Hagars' reisboeken is niet alleen heel boeiend, maar het zorgt tevens voor het benodigde extra budget voor de reizen die Hagar onderneemt. Reizen moet hij nu eenmaal om zijn boeken te kunnen schrijven.

Ze ontmoette hem voor het eerst bij de uitgeverij; de knappe krullenbol, de sportieve buitensporter met zijn vroeg grijzend haar, die het manuscript van zijn eerste boek met haar kwam doorspreken. Ze had het verhaal gelezen en zag meteen wel wat in de schrijfstijl, de onderwerpen én in de auteur. Het klikte meteen tussen hen. Binnen een jaar woonden ze samen in deze prachtige oude villa aan de rand van het stadspark, het ouderlijk huis van Hagar dat ze konden overnemen toen zijn ouders besloten om te verhuizen naar een luxe penthouse in de binnenstad.